

Guía Docente

Datos Identificativos					2012/13
Asignatura (*)	Programas de Incorporación Social en Drogodependencias e Saúde Mental		Código	653462142	
Titulación	Mestrado Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (plan 2009)				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3	
Idioma	Castelán				
Prerrequisitos					
Departamento	Medicina				
Coordinación	Núñez Pérez, Antonio	Correo electrónico	a.nunez@udc.es		
Profesorado	Núñez Pérez, Antonio	Correo electrónico	a.nunez@udc.es		
Web					
Descrición xeral					

Competencias da titulación

Código	Competencias da titulación
A1	Adquirir coñecementos, habilidades e actitudes en ética, fundamentalmente, epidemioloxía, estatística e outras materias que forman a persoa, ademais de aos profesionais, e afondar aos niveis do posgrao nos coñecementos de Autonomía Persoal e Calidade de Vida desde un modelo interdisciplinar de atención e rehabilitación integral ao paciente.
A2	Adquirir coñecementos especializados para desenvolver con eficacia proxectos de investigación clínica relacionados cunha ampla serie de liñas de investigación, incluíndo as habilidades técnicas e de xestión necesarias para levar a cabo os proxectos.
A3	Aprender a respectar as competencias específicas reguladas na lexislación vixente de cada profesión de saúde implicados na atención aos enfermos crónicos aos efectos de mellorar esa atención holística.
A4	Aumentar os coñecementos dende unha perspectiva rehabilitadora integral.
B3	Compromiso persoal de esforzo para a aprendizaxe.
B14	Capacidade para informar, educar, adestrar e reentrenar e supervisar á persoa, cuidadores e á súa familia en relación con cada perfil profesional.
B15	Capacidade para informar, rexistrar, documentar e, de ser o caso, derivar o proceso de actuación multi/interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Adquirir coñecementos, habilidades e actitudes en ética, fundamentalmente, epidemioloxía, estatística e outras materias que forman a persoa, ademais de aos profesionais, e afondar aos niveis do posgrao nos coñecementos de Autonomía Persoal e Calidade de Vida desde un modelo interdisciplinar de atención e rehabilitación integral ao paciente.	AM1		

Adquirir coñecementos especializados para desenvolver con eficacia proxectos de investigación e clínicos relacionados cunha ampla serie de liñas de investigación, incluíndo as habilidades técnicas e de xestión necesarias para levar a cabo os proxectos.	AM2		
Aumentar os coñecementos dende unha perspectiva rehabilitadora integral.	AM1 AM2 AM3 AM4	BM2 BM13 BM14	CM1 CM3 CM4 CM5 CM6 CM7 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1.- Introducción: desenrrolo histórico da asistencia psiquiátrica e da saúde mental.	Etapas de la asistencia psiquiátrica De la desistintucionalización a la cronicidad en la comunidad
Temas 2.- Trastornos aditivos e mentais graves: definición, prevalencia e tipoloxía.	Evolución del concepto y las prácticas de rehabilitación psicosocial. Estrategias y experiencias de seguimiento comunitario en los trastornos mentales y adictivos crónicos.
Tema 3.- Rehabilitación psicosocial: desenvolvemento, liñas de actuación, xestión asistencial e obxectivos.	
Tema 4.- Estratexias de intervención: formulacións xenerais, criterios organizativos, principais modelos.	

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	2	2	4
Aprendizaxe colaborativa	2	0	2
Análise de fontes documentais	1	11	12
Sesión maxistral	12	24	36
Esquemas	2	2	4
Xogo de rol (role playing)	3	0	3
Prácticas a través de TIC	6	6	12
Atención personalizada	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, que partan dos saberes previos do alumnado.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.

Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Sesión maxistral	A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóse reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Esquemas	Un esquema é a representación gráfica e simplificada da información que conleva uns determinados contidos de aprendizaxe.
Xogo de rol (role playing)	Técnica de dinámica de grupos que ten como obxectivo axudar a desenvolver a perspectiva social e a empatía mediante a representación de diferentes papeis dentro de situacións conflitivas onde interveñen diferentes posturas que teñen que ser combinadas. Utilízase para traballar as relacións interpersoais, o comportamento, os valores e as actitudes.
Prácticas a través de TIC	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva, a través de actividades de carácter práctico (demostracións, simulacións, etc.) a teoría dun ámbito de coñecemento, mediante a utilización das tecnoloxías da información e as comunicacións. As TIC supoñen un excelente soporte e canal para o tratamento da información e aplicación práctica de coñecementos, facilitando a aprendizaxe e o desenvolvemento de habilidades por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais Aprendizaxe colaborativa Prácticas a través de TIC Xogo de rol (role playing)	<p>Actividades que se levan a cabo antes de iniciar cualquier proceso de enseñanza-aprendizaje a fin de conocer las competencias, intereses y/o motivaciones que posee el alumnado para el logro de los objetivos que se quieren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ella se pretende obtener información relevante que permita articular la docencia para favorecer aprendizajes eficaces y significativos, que partan de los saberes previos del alumnado.</p> <p>Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.</p> <p>Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva, a través de actividades de carácter práctico (demostracións, simulacións, etc.) a teoría dun ámbito de coñecemento, mediante a utilización das tecnoloxías da información e as comunicacións. As TIC supoñen un excelente soporte e canal para o tratamento da información e aplicación práctica de coñecementos, facilitando a aprendizaxe e o desenvolvemento de habilidades por parte do alumnado.</p> <p>Técnica de dinámica de grupos que ten como obxectivo axudar a desenvolver a perspectiva social e a empatía mediante a representación de diferentes papeis dentro de situacións conflitivas onde interveñen diferentes posturas que teñen que ser combinadas. Utilízase para traballar as relacións interpersoais, o comportamento, os valores e as actitudes.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	Capacidade de crítica, aplicación da teoría á práctica. e habilidade para traballar de forma autónoma	20
Análise de fontes documentais	Adquirir coñecementos especializados para desenvolver con eficacia proxectos de investigación e clínicos , incluíndo as habilidades técnicas e de xestión necesarias para levar a cabo os proxectos.	10

Sesión maxistral	Aumentar os coñecementos nesta materia dende unha perspectiva rehabilitadora integral. Valorar a capacidade de análise e síntese e aplicar o método científico para constatar a efectividade dos métodos de intervención, avaliar os métodos de traballo aplicados e divulgar os resultados	40
Prácticas a través de TIC	Aprender as competencias específicas de cada profesión de saúde implicados na atención aos enfermos con trastornos mentais o aditivos crónicos aos efectos de mellorar esa atención holística. Capacidade para aplicar a teoría á práctica	20
Xogo de rol (role playing)	Compromiso persoal de esforzo para a aprendizaxe. Capacidade para establecer unha relación de empatía co usuario, familias, grupos sociais e os diversos profesionais.	10

Observacións avaliación

Se podrá llevar a cabo avaliación continuada del alumno/a que podrá reflejarse en la ficha docente.

Se levará a cabo un examen teórico final, que consistirá en preguntas breves y/o tipo test, y en su caso un tema en las fechas establecidas en la programación anual centrado en el contenido teórico de la asignatura.

Deberá llevarse a cabo la elaboración de un trabajo en grupo (y en su caso individual), sobre un tema, caso clínico, prácticas, etc..

Los alumnos podrán solicitar la revisión de exámenes y/o calificaciones bajo la tutela del profesor en día y hora fijada por este último.

El sistema de calificaciones se expresará mediante calificación numérica de acuerdo con lo establecido en el art. 5 del Real Decreto 1125/2003 de 5 de septiembre (BOE 18 de septiembre), por el que se establece el sistema europeo de créditos y el sistema de calificaciones en las titulaciones universitarias de carácter oficial y validez en todo el territorio nacional

Sistema de calificaciones:

0-4.9=Suspenso

5-6.9=Aprobado

7-8.9=Notable

9-10=Sobresaliente

9-10 Matrícula de Honor (Graciable)

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Audini B, Marks IM, Lawrence RE, Connolly J, Watts V (1994). . Home-based versus out-patient/in-patient care for people with serious mental illness. Phase II of a controlled study. . British Journal of Psychiatry;165:204-10 - Chandler D, Meisel J, McGowen M, Mintz J, Madison K. (1996). Client outcomes in two model capitated integrated service agencies. Psychiatric Services . Psychiatric Services ;47:175-80. - Jerrell JM, Ridgely MS. (1995). Comparative effectiveness of three approaches to serving people with severe mental illness and substance abuse disorders. Journal of Nervous and Mental Diseases ;183:566-76. - Marshall M, Gray A, Lockwood A, Green R. (2006). La gestión de los casos en personas con trastornos mentales graves (Revisión Cochrane traducida). . En: La Biblioteca Cochrane Plus, Número 1. Oxford: Update Software Ltd. 53 - JAVIER CANAVES (2010). LA SALUD MENTAL Y SUS CUIDADOS . S.A. EUNSA. EDICIONES UNIVERSIDAD DE NAVARRA - De Cangas JPC (1994). Le &quot;Case management &quot; affirmatif: une evaluation complete d'un programme du genre en milieu hospitalier. Sante mentale au Quebec ;19:75-92. - de PASTOR, ANANIAS (2010). MANUAL DE REHABILITACION DEL TRASTORNO MENTAL GRAVE . Edit.SINTESIS. Madrid - Autor-es: K. Villeneuve; S. Potvin; A. Lesage; L. Nicole. (). Meta-analysis of rates of drop-out from psychosocial treatment among persons with schizophrenia spectrum disorder.). Schizophr Res. 2010 Ago;121(3):266-270. - Asociación Española de Neuropsiquiatría (2002). Rehabilitación psicossocial del trastorno. U A D E R N O S T É C N I C O S , AEN. Madrid - Ministerio de Sanidad y Consumo (2007). ¿Estrategia en Salud Mental del Sistema Nacional de Salud?. . Madrid. - Xunta de Galicia. Consellería de Sanidade. (2007). ¿Plan estratégico de Saúde Mental, Galicia 2006-2011?. . Santiago de Compostela - Paganizzi, L (2007). ¿Terapia ocupacional psicossocial: escenarios clínicos y comunitarios?. Edit. Polemos
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - K. Villeneuve; S. Potvin; A. Lesage; L. Nicole. (2010). (Meta-analysis of rates of drop-out from psychosocial treatment among persons with schizophrenia spectrum disorder.). Schizophr Res. 2010 Ago;121(3):266-270.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías